

Az Európa Tanácsnak az emberi lény emberi jogainak és méltóságának a biológia és az orvostudomány alkalmazására való tekintettel történő védelméről szóló, Oviedóban, 1997. április 4-én kelt egyezménye: Egyezmény az emberi jogokról és a biomedicináról

Preambulum

Az Európa Tanács tagállamai, más Államok és az Európai Közösség, amelyek a jelen Egyezményt aláírták,

figyelembe véve az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát, amelyet az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 1948. december 10-én fogadott el,

figyelembe véve az 1950. november 4. napján kelt Egyezményt az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről,

figyelembe véve az 1961. október 18. napján kelt Európai Szociális Kartát,

figyelembe véve az 1966. december 16. keltezésű Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmányát és a Gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyezségokmányát,

figyelembe véve az 1981. január 28. napján kelt Egyezményt az egyén védelméről tekintettel személyes jellegű adatainak gépi feldolgozására,

figyelembe véve egyúttal a Gyermek jogairól szóló, 1989. november 20. napján kelt egyezményt,

figyelembe véve, hogy az Európa Tanács célja a tagjai közötti nagyobb egység megvalósítása és hogy e cél elérésének egyik módja az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme és fejlesztése,

tudatában a biológia és az orvostudomány gyors fejlődésének,

meggyőződve az emberi lény tiszteletben tartásának szükségességéről mind egyéni, mind az emberi fajhoz tartozó mivoltában és elismerve méltósága biztosításának jelentőségét,

annak tudatában, hogy a biológia és az orvostudomány nem megfelelő alkalmazása az emberi méltóságot veszélyeztető cselekményekhez vezethet,

kijelentve, hogy a biológia és az orvostudomány előrehaladását a jelen és a jövő nemzedékek javára kell felhasználni,

hangsúlyozva a nemzetközi együttműködés szükségességét annak érdekében, hogy az egész emberiség élvezze a biológia és az orvostudomány eredményeit,

elismerve a nyilvános vita szorgalmazásának jelentőségét a biológia és az orvostudomány alkalmazása által felvetett kérdésekről és az azokra adandó válaszokról,

azzal a szándékkal, hogy emlékeztessék a társadalom minden tagját jogaira és felelősségére,

figyelembe véve a Parlamenti Közgyűlés e területen végzett munkáját, ideértve egy bioetikai egyezmény kidolgozására vonatkozó 1160 (1991) számú ajánlását,

attól a szándéktól vezéreltetve, hogy a biológia és az orvostudomány alkalmazási területén megtegyék a szükséges intézkedéseket az emberi lény méltóságának és az egyén alapvető jogainak és szabadságjogainak védelmére,

az alábbiakban állapodtak meg:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

Tárgy és cél

A jelen Egyezményben Részes Felek védelemben részesítik az emberi lényt méltóságában és önazonosságában és megkülönböztetés nélkül mindenki számára biztosítják sérthetlenségének és más jogainak és alapvető szabadságainak tiszteletben tartását a biológia és az orvostudomány alkalmazásának vonatkozásában.

Minden Részes Állam saját belső jogában megteszi a szükséges intézkedéseket a jelen Egyezmény rendelkezéseinek hatályba léptetésére.

2. Cikk

Az emberi lény elsőbbsége

Az emberi lény érdeke és jóléte a társadalom vagy a tudomány pusztá érdekével szemben mindenkor elsőbbséget élvez.

3. Cikk

Igazságos hozzáférés az egészségügyi ellátáshoz

A Részes Felek, figyelembe véve az egészségügyi szükségleteket és a rendelkezésre álló forrásokat, megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy joghatóságuk területén biztosítsák a megfelelő minőségű egészségügyi ellátáshoz való igazságos hozzáférést.

4. Cikk

Szakmai előírások és kötelezettségek

Minden egészségügyi beavatkozást, beleértve a kutatást is, a vonatkozó szakmai előírások és kötelezettségek tiszteletben tartásával kell végrehajtani.

II. Fejezet

BELEEGYEZÉS

5. Cikk

Általános szabály

Egészségügyi beavatkozás csak azután hajtható végre, ha abba az érintett személy szabadon és tájékozottságon alapuló beleegyezését adta.

Ennek a személynek előzetesen megfelelő tájékoztatást kell kapnia a beavatkozás céljáról és természetéről, valamint következményeiről és kockázatairól.

Az érintett személy beleegyezését bármikor szabadon visszavonhatja.

6. Cikk

Beleegyezési képességgel nem rendelkező személyek védelme

1. A 17. és 20. Cikkek fenntartása mellett, beleegyezési képességgel nem rendelkező személyen csak saját közvetlen javát szolgáló beavatkozás hajtható végre.

2. Abban az esetben, amikor a törvény szerint, egy kiskorú nem rendelkezik a beavatkozásba való beleegyezés képességével, a beavatkozást csak képviselője, hatóság vagy a törvény által kijelölt személy vagy testület engedélyével lehet végrehajtani.

A kiskorú véleményét korának és érettségi fokának megfelelően egyre meghatározóbb mértékű tényezőként kell figyelembe venni.

3. Abban az esetben, ha a törvény szerint, szellemi fogyatékos, betegség vagy más hasonló ok miatt a nagykorú nem rendelkezik a beavatkozásba való beleegyezés képességével, a beavatkozást csak képviselője, hatóság vagy a törvény által kijelölt személy vagy testület engedélyével lehet végrehajtani.

Az érintett személyt a lehetőséghez képest be kell vonni az engedélyezési eljárásba.

4. A 2. és 3. bekezdésben említett képviselőt, hatóságot, személyt vagy testületet az 5. Cikkben megjelölteknek megfelelő tájékoztatásban kell részesíteni.

5. A 2. és 3. bekezdésben említett engedély az érintett személy érdekében bármikor visszavonható.

7. Cikk

Elmezavarban szenvedő személyek védelme

A törvényben meghatározott felügyeleti és ellenőrzési, valamint fellebbezési eljárásokat magában foglaló védelmi feltételek előírják, hogy a súlyos elmezavarban szenvedő személyt beleegyezése nélkül csak abban az esetben lehet olyan beavatkozásnak alávetni, amelynek célja e zavar kezelése, ha a kezelés hiánya az érintett egészségének súlyos károsodásával fenyeget.

8. Cikk

Sürgősségi helyzetek

Amikor sürgősségi helyzetben a megfelelő beleegyezés nem szerezhető meg, az érintett személy egészsége érdekében minden orvosilag nélkülözhetetlen beavatkozás azonnal végrehajtható.

9. Cikk

Előzetesen kinyilvánított szándék

Az orvosi beavatkozás időpontjában szándéka kinyilvánítására képtelen állapotban lévő beteg beavatkozással kapcsolatos, előzetesen kinyilvánított szándékát figyelembe kell venni.

III. Fejezet

MAGÁNÉLET ÉS A TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

10. Cikk

Magánélet és a tájékoztatáshoz való jog

1. Minden személynek joga van arra, hogy magánéletét tiszteletben tartsák az egészségével kapcsolatos adataival összefüggésben.

2. Minden személynek joga van ismerni az egészségével kapcsolatosan összegyűjtött minden adatot. Ugyanakkor tiszteletben kell tartani annak a személynek az akaratát is, aki a tájékoztatása mellőzését kívánja.

3. Kivételes esetben, a beteg érdekében a törvény korlátozhatja a 2. bekezdésben meghatározott jogok gyakorlását.

IV. Fejezet

EMBERI GÉNÁLLOMÁNY

11. Cikk

Hátrányos megkülönböztetés tilalma

Az egyén örökletes genetikai állománya alapján történő hátrányos megkülönböztetésének minden formája tilos.

12. Cikk

Generikai előrejelző vizsgálatok

Csak orvosi vagy orvosi kutatási célból, megfelelő genetikai tanácsadás biztosításával lehet olyan vizsgálatokhoz folyamodni, amelyek genetikai betegségek előrejelzésére vagy az érintett személy betegségre való genetikai hajlamának vagy fogékonyságának kimutatására, illetve annak megállapítására szolgálnak, hogy hordoz-e betegséget előidéző gént.

13. Cikk

Beavatkozások az emberi génállományon

Olyan beavatkozás, amelynek tárgya az emberi génállomány megváltoztatása csak megelőzési, kórismézési vagy gyógyítási indokból hajtható végre és csak akkor, ha nem célja a leszármazottak genetikai állományának megváltoztatása.

14. Cikk

A nem megválasztásának tilalma

A születendő gyermek nemének megválasztására nem elfogadható az orvosi segítséggel végzett reprodukciós technikák alkalmazása, kivéve, ha a cél egy nemhez kötötten öröklődő súlyos betegség elkerülése.

V. Fejezet

TUDOMÁNYOS KUTATÁS

15. Cikk

Általános szabály

A tudományos kutatás a biológia és az orvostudomány területén szabadon gyakorolható, amennyiben a jelen Egyezmény rendelkezéseit és az emberi lényt védelmező egyéb jogi rendelkezéseket betartják.

16. Cikk

A magukat kutatásnak alávető személyek védelme

Egyéneken bármiféle kutatás kizárólag a következő feltételek együttes fennállása esetén folytatható:

- (i) nem létezik az emberen folytatott kutatáshoz hasonló hatékonyságú alternatív módszer,
- (ii) a személyt fenyegető esetleges kockázatok nem haladják meg a kutatás lehetséges hasznát,
- (iii) a kutatási terv megkapta az illetékes testület jóváhagyását, miután a kutatási terv tudományos helyállóságát független vizsgálatnak vetették alá, beleértve a kutatási cél jelentőségének értékelését, valamint etikai elfogadhatóságának multidiszciplináris vizsgálatát,
- (iv) a magukat kutatásnak alávető személyek tájékoztatták jogaikról és az őket védelmező törvényben előírt biztosítékokról,
- (v) az 5. Cikkben előírt beleegyezés megadása kifejezett, célzott és írásos formában történt. Ez a beleegyezés bármikor szabadon visszavonható.

17. Cikk

A kutatásba való beleegyezésük képességével nem rendelkező egyének védelme

1. Az 5. Cikkben előírtaknak megfelelő beleegyezési képességgel nem rendelkező egyéneken csak abban az esetben folytatható kutatás, ha a következő feltételek együttesen fennállnak:

- (i) a 16. Cikk (i)-(iv) pontjaiban foglalt feltételek teljesülnek;
- (ii) a kutatástól várt eredmények valóságos és közvetlen haszonnal járhatnak az egyén egészségére nézve;
- (iii) a kutatás beleegyezési képességgel rendelkező alanyokon nem végezhető el hasonló hatékonysággal;
- (iv) a 6. Cikk által előírt engedély megadása célzott és írásos formában történt; és

(v) a személy azt nem tagadja meg.

2. Kivételesen és a törvény által előírt védelmi feltételek között, engedélyezhető olyan kutatás, amelynek eredménye nem jár közvetlen haszonnal az érintett személy egészségére nézve, ha az 1. bekezdés (i), (iii), (iv) és (v) pontjában előírt, valamint a következő kiegészítő feltételek együttesen fennállnak:

(i) a kutatás célja, hogy az érintett személy állapotához, betegségéhez vagy zavarához kapcsolódó tudományos ismeretek jelentős gyarapításával meghatározott időn belül hozzájáruljon olyan eredmények eléréséhez, amelyek hasznosak az érintett személy vagy más, azonos korcsoportához tartozó vagy azonos betegségben vagy zavarban szenvedő vagy azonos jellegzetességeket mutató személyek számára,

(ii) a kutatás az érintett személy számára csupán minimális kockázattal és minimális igénybevétellel jár együtt.

18. Cikk

Embriókon végzett in vitro kutatás

1. Amennyiben az embriókon végzett in vitro kutatást törvény megengedi, a törvénynek megfelelő védelmet kell biztosítani az embrió számára.

2. Emberi embrió létrehozása kutatás céljából tilos.

VI. Fejezet

ÉLŐ ADOMÁNYOZÓBÓL TÖRTÉNŐ SZERV- ÉS SZÖVETKIVÉTEL ÁTÜLTETÉS CÉLJÁBÓL

19. Cikk

Általános szabály

1. Élő adományozótól átültetés céljából szerv- vagy szövetkivételt csak a befogadó gyógyításának érdekében lehet végrehajtani, és ha nem áll rendelkezésre halott személy megfelelő szerve vagy szövete, vagy más hasonló hatékonyságú gyógyító eljárás.

2. Az 5. Cikkben előírt beleegyezést kifejezetten és célzottan, vagy írásban vagy hivatalos testület előtt kell megadni.

20. Cikk

Szerv kivételébe való beleegyezésük képességével nem rendelkező egyének védelme

1. Semmilyen szerv- vagy szövetkivétel sem végezhető olyan személyen, aki nem rendelkezik az 5. Cikkben előírtnak megfelelő beleegyezési képességgel.

2. Kivételesen és a törvény által előírt védelmi feltételek között engedélyezhető újraképződő szövet kivétele olyan személyből, aki nem rendelkezik beleegyezési képességgel, ha a következő feltételek együttesen fennállnak:

(i) nem áll rendelkezésre beleegyezési képessége birtokában lévő megfelelő adományozó,

(ii) a befogadó az adományozó testvére,

(iii) az adományozás alkalmas a befogadó életének megmentésére,

(iv) a 6. Cikk 2. és 3. bekezdésében előírt engedély megadása célzott és írásos formában, a törvény előírásainak és az illetékes testület jóváhagyásának megfelelően történt,
(v) a lehetséges adományozó az adományozást nem tagadja meg.

VII. Fejezet

A HASZONSZERZÉS TILALMA ÉS AZ EMBERI TESTRÉSZ FELHASZNÁLÁSA

21. Cikk

A haszonszerzés tilalma

Az emberi test és részei, mint ilyenek, nem képezhetik haszonszerzés forrását.

22. Cikk

Az emberi test eltávolított alkotórészének felhasználása

Az emberi test valamely beavatkozás során eltávolított alkotórészét kizárólag a megfelelő tájékoztatási és beleegyezési eljárásokkal összhangban lehet az eltávolítás céljától eltérő célra megőrizni és felhasználni.

VIII. Fejezet

AZ EGYEZMÉNY RENDELKEZÉSEINEK MEGSÉRTÉSE

23. Cikk

A jogok vagy elvek megsértése

A Részes Felek megfelelő bírói védelmet biztosítanak annak érdekében, hogy meggátolják vagy mielőbb megszüntessék a jelen Egyezményben elismert jogok vagy elvek törvénytelen megsértését.

24. Cikk

Indokolatlan kár jóvátétele

Egy beavatkozás következtében indokolatlan kárt szenvedett személynek joga van méltányos jóvátételre a törvény által előírt feltételek és eljárások szerint.

25. Cikk

Szankciók

A Részes Felek megfelelő szankciókat helyeznek kilátásba azokra az esetekre, amelyekben megsértik a jelen Egyezmény előírásait.

IX. Fejezet

A JELEN EGYEZMÉNY VISZONYA MÁS RENDELKEZÉSEKHEZ

26. Cikk

A jogok gyakorlásának korlátozásai

1. A jelen Egyezményben foglalt jogok gyakorlása és a védelmi rendelkezések nem képezhetik más korlátozások tárgyát, mint amelyek törvényben meghatározott esetekben, egy demokratikus társadalomban a közbiztonság, a bűncselekmények megelőzése, a közegészség védelme vagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.

2. Az előző bekezdésben említett korlátozások nem alkalmazhatóak a 11., 13., 14., 16., 17., 19., 20. és 21. Cikketek esetében.

27. Cikk

Szélesebb körű védelem

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, mint amely korlátozza vagy sérti valamely Részes Állam lehetőségét arra, hogy szélesebb körű védelmet nyújtson a biológia és az orvostudomány alkalmazását illetően, mint amelyet a jelen Egyezmény előír.

X. Fejezet

NYILVÁNOS VITA

28. Cikk

Nyilvános vita

A jelen Egyezményben Részes Felek ügyelnek arra, hogy a biológia és az orvostudomány fejlődése által felvetett alapkérdések megfelelő nyilvános vita tárgyát képezzék, különösen a jelentős orvosi, társadalmi, gazdasági, etikai és jogi vonatkozások fényében, és hogy az esetleges gyakorlati alkalmazások megfelelő szakmai tanácskozás tárgyát képezzék.

XI. Fejezet

AZ EGYEZMÉNY ÉRTELMEZÉSE ÉS TOVÁBBI ELJÁRÁSOK

29. Cikk

Az Egyezmény értelmezése

Az Emberi Jogok Európai Bírósága, minden bírósági peres eljárástól függetlenül, konzultatív véleményt adhat a jelen Egyezmény értelmezésével kapcsolatos jogi kérdésekben az alábbiak megkeresésére:

- egy Részes Fél kormánya számára, miután erről tájékoztatta a többi Felet,
- a 32. Cikk által felállított és a Részes Felek Képviselőire szűkített összetételű Bizottság, a leadott szavazatok kétharmados többségével meghozott döntése alapján.

30. Cikk

Jelentések az Egyezmény alkalmazásáról

Az Európa Tanács Főtitkárának kérésére valamennyi Részes Fél köteles magyarázatot adni arról, hogy miként biztosítja saját belső jogában az Egyezmény valamennyi rendelkezésének hatékony alkalmazását.

XII. Fejezet

JEGYZŐKÖNYVEK

31. Cikk

Jegyzőkönyvek

A 32. Cikk rendelkezéseinek megfelelően Jegyzőkönyvek kerülhetnek kidolgozásra annak érdekében, hogy a jelen Egyezményben foglalt elvek meghatározott területeken továbbfejlesztésre kerüljenek.

A Jegyzőkönyvek az Egyezmény Aláírói számára aláírásra nyitva állnak. A Jegyzőkönyvek megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra szorulnak. Egy aláíró nem erősítheti meg, fogadhatja el vagy hagyhatja jóvá a Jegyzőkönyveket, ha előzetesen vagy egyidejűleg nem erősítette meg, nem fogadta el vagy nem hagyta jóvá az Egyezményt.

XIII. Fejezet

AZ EGYEZMÉNY MÓDOSÍTÁSAI

32. Cikk

Az Egyezmény módosításai

1. A jelen cikkben és a 29. Cikkben a „Bizottságra” ruházott feladatokat a Bioetikai Igazgató Bizottság (CDBI) vagy bármely más, a Miniszteri Bizottság által erre a célra kijelölt bizottság hajtja végre.

2. A 29. Cikkben meghatározott rendelkezések sérelme nélkül, az Európa Tanács minden tagállama, továbbá a jelen Egyezmény minden olyan Részes Fele, amely nem tagja az Európa Tanácsnak, képviseltetheti magát a Bizottságban, amikor az a jelen Egyezmény által ráruházott feladatokat teljesíti, és ott egy szavazattal rendelkezik.

3. A 33. Cikkben megjelölt vagy a 34. Cikk rendelkezéseinek megfelelően csatlakozásra felkért minden Állam, amely az Egyezménynek nem Részes, megfigyelővel képviseltetheti magát a Bizottságban. Amennyiben az Európai Közösség nem Részes az Egyezménynek, megfigyelővel képviseltetheti magát a Bizottságban.

4. A tudományos fejlődés figyelembevétele érdekében a jelen Egyezményt a hatálybalépését követően legkésőbb öt évvel, majd ezt követően a Bizottság által meghatározott rendszeres időközönként a Bizottság vizsgálatnak veti alá.

5. Valamely Részes Fél, a Bizottság vagy a Miniszteri Bizottság által beterjesztett, a jelen Egyezményhez kapcsolódó minden módosító javaslatot, valamint jegyzőkönyvjavaslatot vagy egy Jegyzőkönyvhöz kapcsolódó módosító javaslatot az Európa Tanács Főtitkárának tudomására kell hozni, aki azt maga továbbítja az Európa Tanács tagállamainak, az Európai

Közösségnek, minden Aláírónak, minden Részes Félnek, minden, a 33. Cikk rendelkezéseinek megfelelően aláírásra felkért Államnak és minden, a 34. Cikk rendelkezéseinek megfelelően csatlakozásra felkért Államnak.

6. A Bizottság a javaslatot leghamarabb két hónappal azt követően vizsgálja meg, hogy az a Főtitkár által az 5. bekezdésnek megfelelően továbbításra került. A Bizottság a leadott szavazatok kétharmados többségével elfogadott szöveget jóváhagyásra a Miniszteri Bizottság elé terjeszti. A szöveget elfogadása után eljuttatják megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra a Részes Feleknek.

7. Minden módosítás annak a hónapnak az első napján lép hatályba az azt elfogadó Részes Felekre nézve, amely egy hónap elteltével azon időpont után következik be, amikor öt Részes Fél, közöttük az Európa Tanács legalább négy tagállama tájékoztatta a Főtitkárt az elfogadásról.

Minden Részes Fél számára, amely azt később fogadja el, a módosítás annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely egy hónap elteltével következik be azon időpont után, amikor az illető Részes Fél tájékoztatta a Főtitkárt az elfogadásról.

XIV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

33. Cikk

Aláírás, megerősítés és hatálybalépés

1. A jelen Egyezmény nyitva áll aláírásra az Európa Tanács tagállamai, a kidolgozásában részt vett nem tagállamok és az Európai Közösség részére.

2. A jelen Egyezmény megerősítésre, elfogadásra vagy jóváhagyásra szorul. A megerősítési, elfogadási vagy jóváhagyási okmányokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.

3. A jelen Egyezmény az azon időpontot követő három hónap lejártá utáni hónap első napján lép hatályba, amikor öt Állam, közöttük az Európa Tanács legkevesebb négy tagállama kifejezte, hogy az Egyezményt az előző bekezdés rendelkezéseinek megfelelően magára nézve kötelezőnek ismeri el.

4. Minden Aláíró számára, aki később fejezi ki, hogy az Egyezményt magára nézve kötelezőnek ismeri el, az Egyezmény a megerősítési, elfogadási vagy jóváhagyási okmány letétbe helyezésének időpontját követő három hónap lejártá utáni hónap első napján lép hatályba.

34. Cikk

Az Európa Tanácson kívüli országok

1. Jelen Egyezmény hatálybalépését követően az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága a Részes Felekkel folytatott konzultáció után az Európa Tanács Alapszabályának 20. Cikk *d)* pontja alapján hozott többségi határozattal és a Miniszteri Bizottságban helyet foglalni jogosult szerződő Felek képviselőinek egyhangú szavazatával csatlakozásra kérhet fel bármely olyan Államot, amely nem tagja az Európa Tanácsnak.

2. Az Egyezmény minden csatlakozó Állam számára a csatlakozási okmánynak az Európa Tanács Főtitkáránál történő letétbe helyezésének időpontját követő három hónap lejártá utáni hónap első napján lép hatályba.

35. Cikk

Területi hatály

1. Az aláíráskor vagy a megerősítésről, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okmány letétbe helyezésének időpontjában minden Aláíró meghatározhatja azt a területet vagy azokat a területeket, amely vagy amelyek vonatkozásában a jelen Egyezményt alkalmazni kell. Ugyanezt a nyilatkozatot minden más Állam megteheti csatlakozási okmánya letétbe helyezésekor.

2. Az Európa Tanács Főtitkárához intézett nyilatkozatban ezt követően bármikor minden Részes Fél kiterjesztheti a jelen Egyezmény érvényességét a nyilatkozatában megjelölt minden további területre, amelynek nemzetközi kapcsolataiért felelős vagy amelynek képviselőjében kötelezettség vállalására jogosult. E terület vonatkozásában az Egyezmény a nyilatkozatnak a Főtitkár általi kézhezvételének időpontját követő három hónap elteltét követő hónap első napján lép hatályba.

3. A két előző bekezdésnek megfelelően tett minden nyilatkozat, a nyilatkozatban megjelölt bármely terület vonatkozásában a Főtitkárhoz címzett értesítéssel visszavonható. A visszavonás az értesítésnek a Főtitkár általi kézhezvételétől számított három hónap elteltét követő hónap első napján válik hatályossá.

36. Cikk

Fenntartások

1. Az Egyezmény aláírása vagy a megerősítésről szóló okirat letétbe helyezése alkalmával bármely Állam és az Európai Közösség az Egyezmény minden egyedi rendelkezésével kapcsolatban fenntartást tehet, amennyiben a területén ekkor hatályban lévő valamely törvény nincs összhangban ezzel a rendelkezéssel. A jelen cikk alapján általános jellegű fenntartásokat nem lehet tenni.

2. A jelen cikk alapján tett minden fenntartásnak tartalmaznia kell a vonatkozó törvény rövid ismertetését.

3. Bármely Részes Fél, amely a jelen Egyezmény hatályát kiterjeszti a 35. Cikk 2. bekezdésnek előírt nyilatkozatban megjelölt valamely területre, az előző pontoknak megfelelően fenntartást tehet az érintett területre vonatkozóan.

4. Bármely Részes Fél, amely a jelen cikkben említett fenntartást tette, fenntartását visszavonhatja az Európa Tanács Főtitkárához címzett nyilatkozat útján. A visszavonás az értesítésnek a Főtitkár általi kézhezvételétől számított egy hónap elteltét követő hónap első napján válik hatályossá.

37. Cikk

Felmondás

1. Bármely Részes Fél bármikor felmondhatja a jelen Egyezményt az Európa Tanács Főtitkárához intézett értesítés útján.

2. A felmondás az értesítésnek a Főtitkár általi kézhezvételétől számított három hónap elteltét követő hónap első napján válik hatályossá.

38. Cikk

Értesítések

Az Európa Tanács Főtitkára értesíti a Tanács tagállamait, az Európai Közösséget, valamennyi Aláíró, valamennyi Részes Felet és minden további, a jelen Egyezményhez való csatlakozásra felkért Államot:

- a) minden aláírásról;
- b) minden megerősítési, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány letétbe helyezéséről;
- c) a jelen Egyezmény 33. vagy 34. Cikkeiben meghatározott valamennyi hatálybalépési időpontról;
- d) a 32. Cikknek megfelelően elfogadott valamennyi módosításról vagy jegyzőkönyvről és arról az időpontról, amikor ez a módosítás vagy jegyzőkönyv hatályba lép;
- e) a 35. Cikk rendelkezései alapján megtett minden nyilatkozatról;
- f) a 36. Cikk rendelkezéseinek megfelelően megtett minden fenntartásról és visszavonásról;
- g) minden, jelen Egyezménnyel összefüggő cselekményről, értesítésről és tájékoztatásról.

Ennek hitelül az alulírottak, kellő felhatalmazás birtokában, aláírták a jelen Egyezményt.

Készült Oviedóban (Asztúria), 1997. április 4. napján, angol és francia nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles, egyetlen példányban, amelyet az Európa Tanács levéltárában kell letétbe helyezni. Az Európa Tanács Főtitkára az Európa Tanács minden tagállamának, az Európai Közösségnek, a jelen Egyezmény kidolgozásában részt vett nem tagállamoknak és minden, jelen Egyezményhez való csatlakozásra felkért Államnak hitelesített másolatot küld.